



KREATYWNIE
W PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Państwo w gospodarce



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Czy i na ile państwo powinno
ingerować w procesy gospodarcze?**



Jednoznaczna odpowiedź nie istnieje do dziś.

Poglądy na przestrzeni dziejów

Doktryna merkantylistyczna

Państwo gwarantuje bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne oraz organizuje produkcję.

Poglądy na przestrzeni dziejów

Adam Smith (XVIII w.): „niewidzialna ręka rynku” sprawi, że producenci będą wytwarzać to, czego potrzebują konsumenci, a ceny przy istniejącej konkurencji nie będą mogły być zawyżane.

Liberalizm gospodarczy / leseferyzm – państwo jako „nocny stróż” zapewnia pokój i bezpieczeństwo obywatelom, nie może ingerować w to, co czynią rywalizujące ze sobą jednostki.

Poglądy na przestrzeni dziejów

Karol Marks: rynek pozbawia pracowników godności, kapitaliści przywłaszczają sobie efekty pracy.

Oskar Lange: możliwe jest planowanie i zarządzanie gospodarką przez państwo.

Poglądy te zostały wcielone w życie przez **komunizm**.

Poglądy na przestrzeni dziejów

John Maynard Keynes (XX w.): państwo ma aktywnie przeciwdziałać kryzysom, prowadząc ekspansywną politykę inwestycyjną i finansową, zapewniającą wysokie zatrudnienie, stabilne ceny i wzrost gospodarczy.

Interwencjonizm państwowy wcielony w życie w ramach polityki wychodzenia z wielkiego kryzysu lat trzydziestych XX w. (polityka *New Deal* Franklina Roosevelta).

Pogląd został rozwinięty w koncepcji państwa dobrobytu (opiekuńczego) – państwo nie tylko kontroluje procesy rynkowe, zwalcza inflację i bezrobocie, ale także zapewnia ochronę zdrowotną i socjalną obywatelom (Szwecja, Niemcy, Austria, II połowa XX w.).

Funkcje państwa

- stabilizacyjna
- alokacyjna
- redystrybucyjna
- adaptacyjna

Funkcje państwa

Funkcje te państwo spełnia poprzez realizację odpowiedniej polityki gospodarczej.

Kierunki oddziaływania polityki gospodarczej państwa zależą od rodzaju gospodarki.



Funkcja stabilizacyjna

Oddziaływanie na koniunkturę gospodarczą poprzez przeciwdziałanie inflacji i bezrobociu.

Funkcja alokacyjna

Podział zasobów umożliwiający realizację celów ekonomicznych i społecznych (np. edukacja, budowa dróg).

Funkcja redystrybucyjna

Wtórny podział dochodów w celu zapewnienia środków tym, którzy ich nie mają.

Funkcja adaptacyjna

Przystosowanie państwa do warunków stwarzanych przez otoczenie ekonomiczne, polityczne, kulturalne, naukowe.

Narzędzia (instrumenty) polityki gospodarczej

Polityka fiskalna – działania państwa związane z kształtowaniem budżetu (zmiany we wpływach i wydatkach budżetowych) – ustalanie wysokości podatków, decyzje o wydatkach, ustalanie długu publicznego.

Polityka monetarna (pieniężna) – ogół działań mających na celu utrzymanie stabilności cen (kontrola podaży pieniądza).

Polityka cenowo-dochodowa – decyzje wpływające na kontrolę cen (np. energii) i dochodów (np. płacy minimalnej).

Polityka handlu zagranicznego – ogół decyzji związanych z międzynarodową wymianą handlową.

Za prowadzenie polityki gospodarczej odpowiedzialni są

- prezydent
- parlament
- premier
- rząd
- bank centralny
- samorządy terytorialne

Zadania państwa wynikające z pełnionych funkcji

- tworzenie obowiązującego prawa
- zapewnienie porządku i bezpieczeństwa obywateli
- zarządzanie finansami kraju
- stabilizacja i dbałość o rozwój gospodarki
- zapewnienie obywatelom opieki socjalnej i zdrowotnej
- organizacja systemu edukacji
- troska o kulturę i dziedzictwo narodowe
- ochrona środowiska naturalnego
- zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa zewnętrznego
- współpraca z innymi państwami

Źródła

www.mfiles.pl

www.for.org.pl

www.wikipedia.pl

K.Garbacik, M. Żmiejko, *Przedsiębiorczość na czasie*,
Wydawnictwo szkolne PWN, Warszawa – Łódź 2012